

# Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/218234,Wiezniarka-polityczna-okresu-stalinowskiego-i-prawniczka-w-katalogach-Biura-Lust.html>  
01.03.2026, 07:58

## Więźniarka polityczna okresu stalinowskiego i prawniczka w katalogach Biura Lustracyjnego IPN

W uzupełnionym katalogu osób inwigilowanych przez organy represji PRL znalazł się wpis dotyczący żołnierza Armii Krajowej i powojennego podziemia niepodległościowego, więźniarki politycznej okresu stalinowskiego i prawniczki Izabelli Marii Kochanowskiej.

29.04

Izabella Maria Kochanowska (1926–2016) – żołnierz Armii Krajowej i powojennego podziemia niepodległościowego, więźniarka polityczna okresu stalinowskiego, prawniczka.

Urodziła się 16 marca 1926 r. w Łopienniku koło Chodla (woj. lubelskie). W 1943 roku wstąpiła do miejscowego oddziału Armii Krajowej, przyjmując pseudonim „Błyskawica”. Pełniła funkcje łączniczki i sanitariuszki. Po wkroczeniu wojsk sowieckich na Lubelszczyznę nawiązała współpracę z oddziałem majora Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora”. W oddziale pełniła funkcję łączniczki, zbierała również informacje wywiadowcze.

Zagrożona aresztowaniem, jesienią 1946 roku przeniosła się do Lublina, gdzie rozpoczęła studia prawnicze na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. 1 maja 1949 roku została aresztowana przez funkcjonariuszy UB i poddana brutalnemu śledztwu. Nie przyznała się jednak do przynależności do AK i WiN, nie wydała nikogo, choć obciążał ją zastępca „Zapory” (Stanisław Wnuk ps. „Opal”).

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z marca 1950 roku została skazana na sześć lat więzienia, utratę praw publicznych oraz konfiskatę mienia. Karę odbywała m.in. w więzieniu w Fordonie, skąd została zwolniona w styczniu 1954 roku. Po odzyskaniu wolności dokończyła studia prawnicze, jednak przez kolejne lata pozostawała pod obserwacją organów bezpieczeństwa PRL. Była inwigilowana między innymi w ramach rozpracowań o kryptonimach: „Działacz”, „Obałamuceni” i „Spółdzielnia II”. Oskarżano ją między innymi o pomoc w uciezkach członków WiN za granicę oraz rzekomy związek osobisty z „Zaporą”.

Pomimo wieloletnich represji, do końca życia nie zrezygnowała z działalności na rzecz upamiętnienia żołnierzy podziemia antykomunistycznego, szczególnie z oddziału „Zapory”. Jej postawa stała się symbolem niezłomności, wierności ideałom i odwagi cywilnej.

Zmarła 26 maja 2016 r. Została pochowana na cmentarzu komunalnym w Sopocie.

\*\*\*

Zobacz:

- Archiwum Historii Mówionej IPN, notacja na [opowiedziane.ipn.gov.pl](https://opowiedziane.ipn.gov.pl/):

[Izabella Maria Kochanowska](#) – członkini Wojskowej Służby Kobiet, konspirator AK, sanitariuszka NSZ, łączniczka oddziałów WiN mjr. „Zapory”, represjonowana w czasach stalinowskich.

●

IPNtv: [film dokumentalny IPN: Zapora - Hieronim Dekutowski \[English Subtitles\]](#)

[Izabella Maria Kochanowska w katalogach Biura Lustracyjnego IPN](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala



Izabella Kochanowska, ur. 16 marca 1936 r., zdjęcie sygnalityczne z akt o sygn. IPN Lu 012/176, z zasobu AIPN